

Određeno pet prioriteta

Karlovačka županija se u lipnju 2008. godine uključila u Hrvatsku mrežu zdravih gradova, odnosno u program »Rukovođenje i upravljanje za zdravlje«. Odlukom Županijskog povjerenstva, na sjednici održanoj 19. lipnja 2008. godine, osnovano je Županijsko povjerenstvo za zdravlje, sastavljeno od predstavnika političke komponente (Županijsko poglavarstvo), izvršne komponente (Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb), tehničke komponente (Zavod za javno zdravstvo, Opća bolnica, Dom zdravlja, Centar za socijalnu skrb) te predstavnika zajednice (nevladine organizacije, mediji). Članovi Povjerenstva su od rujna 2008. do ožujka 2009. godine, zajedno s predstavnicima Koprivničko-križevačke županije, prošli edukaciju u četiri tematska modula, a istodobno su prikupljeni statistički podaci, pokazatelji zdravlja i sa zdravljem povezanih čimbenika.

U cilju utvrđivanja prioriteta provedeno je istraživanje zdravstvenih potreba stanovnika Karlovačke županije. Županijsko povjerenstvo za zdravlje krenulo je od hipoteze da se zdravstvene potrebe razlikuju na području od posebne državne skrbi, u odnosu na ostale dijelove naše županije. Anketnim upitnikom ispitano je 547 ispitanika, predstavnika različitih populacijskih skupina u zajednici. Analiza ankete pokazala je da su socijalni status, zdravstvena prosvjećenost, nivo zdravstvene usluge te utjecaj tjelesne aktivnosti i okoliša glavne determinante kvalitetnijeg i zdravijeg života na području Karlovačke županije. Nema značajnije razlike u rezultatima dobivenim od skupine ispitanika s područja od posebne državne skrbi i skupine ostalih.

Javnozdravstveni prioriteti Karlovačke županije odabrani su kroz ispitivanje, anketom primatelja i davatelja zdravstvenih usluga na području županije, odabirom prioriteta

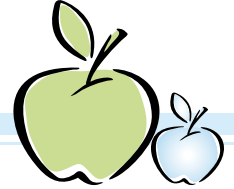
županijskog povjerenstva za zdravlje i konsenzus konferencijom.

Konsenzusom je određeno pet javnozdravstvenih prioriteta u Karlovačkoj županiji, a to su prerano i prekomjerno pijenje kod mladih, povećan pobol i smrtnost od kardiovaskularnih bolesti radno aktivnog stanovništva, karcinomi, briga i skrb za starije osobe te zdravstvena preventiva.

Prva, tzv. »edukacijska« faza završena je izradom Županijske slike zdravlja i Strateškog okvira županijskog plana za zdravlje i njihovim usvajanjem na sjednicama Poglavarstva i Skupštine Karlovačke županije.

Nakon odrađenog posla ubrzo smo imali priliku pokazati kako sve naučeno primijeniti u praksi i započeli smo rad na našim prioritetima.

Kako se u Karlovcu u travnju već tradicionalno održava Simpozij o liječenju kronične boli i kako je ovogodišnji XII. simpozij bio posvećen karcinomskoj boli, odlučili smo

tjedan održavanja simpozija obilježiti kao tjedan borbe protiv karcinoma u Karlovačkoj županiji.

S obzirom na značaj karcinoma u zdravstvenim prioritetima naše županije, uz održavanje simpozija organizirali smo u šest gradova Karlovačke županije i promotivnu akciju »Udruženi u borbi protiv raka u Karlovačkoj županiji«, od 14. do 23. travnja 2009. godine.

Tijekom akcije građanima su omogućeni razgovori sa zdravstvenim stručnjacima i članovima udruga osoba oboljelih od karcinoma. Sve žene koje se iz nekog razloga nisu odazvale na Nacionalni program ranog otkrivanja raka dojke mogle su se tijekom akcije naručiti na mamografiju, a omogućili smo i testove za rano otkrivanje raka debelog crijeva za osobe u dobi od 50 do 74 godine, te spirometriju. Akcijom smo željeli upoznati stanovnike naše županije da se najmanje jedna trećina obolijevanja od karcinoma može spriječiti, da je ranim otkrivanjem bolesti velik postotak karcinoma izlječiv i da pravilnim liječenjem možemo ukloniti bol i smanjiti patnje oboljelih.

Također smo željeli ukazati na važnost multidisciplinarnog pristupa kontrole karcinoma u zajednici, jer konačni cilj, smanjenje obolijevanja i smrtnosti od karcinoma te poboljšanje kvalitete života oboljelih, možemo postići samo ako su uključeni svi relevantni sudionici, te ako svatko odrađuje svoj dio posla.

U akciju »Udruženi u borbi protiv raka u Karlovačkoj županiji« prvi smo put uspjeli u zajedničkom radu udružiti zdravstvene profesionalce, udruge civilnog društva, politiku i medije.

Tako su u akciji sudjelovale sve zdravstvene ustanove čiji je osnivač Karlovačka županija – Opća bolnica Karlovac, Opća bolnica Ogulin, Specijalna bolnica za produženo liječenje Duga Resa, šest domova zdravlja (Karlovac, Duga Resa, Ozalj, Ogulin, Slunj, Vojnić), Zavod za javno zdravstvo Karlovačke županije i Ustanova za zdravstvenu njegu u kući Karlovac, sa svojim zdravstvenim stručnjacima (liječnici, medicinske sestre, patronažne sestre, fizioterapeuti) iz različitih područja. U akciju su bile uključene i udruge pacijenata liječenih od karcinoma – Udruga žena liječenih od bolesti dojke Europa Donna »Agata« Karlovac, Udruga osoba sa stomomom ILCO Karlovac i Klub laringektomiranih Karlovac. Akcija je imala veliku političku i medijsku podršku. Pokrovitelji akcije bili su Karlovačka županija, Grad Karlovac i Veleučilište Karlovac, ali su se akciji pridružili i svi gradovi domaćini. Medijski pokrovitelji akcije bili su lokalna televizija, pet lokalnih radio postaja, lokalne tjedne novine i Večernji list. U akciju je bilo uključeno oko 120 aktivnih sudionika, od toga njih 58 iz područja zdravstva.

U svim gradovima velik broj građana po-

sjetio je promotivna događanja i razgovarao sa stručnjacima i članovima udruga, a podijeljena je i velika količina promotivnog materijala.

Akcija je izuzetno dobro prihvaćena od građana, ali su i sudionici izrazili zadovoljstvo i želju da se akcija tradicionalno održava svake godine.

Uskoro će se navršiti godinu dana našeg članstva u Hrvatskoj mreži zdravih gradova i županija i nadamo se da smo uspješno senzibilizirali javnost za problem zdravlja i ukazati da samo zajedničkim radom možemo ostvariti zajednički cilj – unapređenje zdravlja stanovnika Karlovačke županije.

Karlovačka županija nalazi se u središnjoj Hrvatskoj te je sjecište i čvorište najvažnijih prometnica koje povezuju Europu s Jadranskom obalom i graniči s dvije susjedne države, Republikom Slovenijom i Republikom Bosnom i Hercegovinom. U doticaju je i sa četiri županije, Zagrebačkom, Sisačko-moslavačkom, Primorsko-goranskom i Ličko-senjskom. Županija zauzima površinu od 3626 km², a gustoća naseljenosti je 39,1 stanovnik/km², što je manje nego u Republici Hrvatskoj (78,4 stanovnika/km²).

Prema popisu stanovništva iz 2001. godine u Karlovačkoj županiji živi 141.787 stanovnika, od čega najveći broj stanovnika (70,95 %) živi u gradovima, a 29,05 % u općinama Karlovačke županije. Udio osoba starih 65 i više godina u ukupnom stanovništvu Karlovačke županije iznosi 19,93 % (Republika

Hrvatska 15,62 %) te se Karlovačka županija ubraja među županije s najstarijim stanovništvom u Republici Hrvatskoj (odmah iza Ličko-senjske županije). Posljedica je to sve manje rođenih, a sve više umrlih osoba, što dovodi do smanjenja broja stanovnika uz progresivno starenje stanovništva.

Administrativno je Karlovačka županija podijeljena na 5 gradova i 17 općina. Više od 65% površine županije proglašeno je područjem od posebne državne skrbi. Ratnim razaranjima bilo je zahvaćeno 70% površine županije, iza kojih je ostalo minirano 9% površine. Karlovačka županija zemljopisno je vrlo slikovita i raznovrsna. Bogatstvo riječnog sliva Save čine bistre, ribom bogate rijeke – Kupa, Korana, Mrežnica i Dobra. U županiji se ulažu značajna sredstva i napor u razvoj i proširenje turističke ponude (razvijanje ruralnog turizma, zdravstveno-rekreativnog turizma, sportskog, zimskog, lovnog i ribolovnog turizma), od čega su najznačajnije turističke aktivnosti splavarenje, veslanje i kupanje u čistim vodama, zatim skijanje, planinarjenje i rekreiranje planinskim područjem, te biciklizam. Prioriteti gospodarskog razvoja temelje se na postojećim resursima, izvanrednom prometnom položaju i prirodnim prednostima, a još su uvijek nedovoljno iskorišteni.

Biserka Hranilovic, dr. med.
biserka.hranilovic@ka.t-com.hr

Višnja Jović, dipl. inž. soc. rada
visnja.jovic@kazup.hr

